

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

13 07 20 21

м. Київ

№ 805

Про затвердження стандарту фахової
передвищої освіти зі спеціальності
242 Туризм освітньо-професійного
ступеня «фаховий молодший бакалавр»

На виконання статті 8 Закону України «Про фахову передвищу освіту», пункту 4.3 Положення про Науково-методичну раду Міністерства освіти і науки України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 вересня 2015 року № 922 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 05 січня 2021 року № 18), з урахуванням Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів фахової передвищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 13 липня 2020 року № 918,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити стандарт фахової передвищої освіти зі спеціальності 242 Туризм галузі знань 24 Сфера обслуговування освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр», що додається.

2. Установити, що стандарт фахової передвищої освіти, затверджений пунктом 1 цього наказу, вводиться в дію з 2021/2022 навчального року.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра з питань європейської інтеграції Вітренка А.

Міністр

Сергій ШКАРЛЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Наказ Міністерства
освіти і науки України
від 13.07.2021 № 805**

СТАНДАРТ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИЙ СТУПІНЬ: фаховий молодший бакалавр

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ: 24 Сфера обслуговування

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ: 242 Туризм

Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Київ
2021**

1. Преамбула

Стандарт фахової передвищої освіти: освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр, галузь знань 24 Сфера обслуговування, спеціальність 242 Туризм.

Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 р. № 805.

Стандарт розроблено членами підкомісії зі спеціальності 242 Туризм Науково-методичної комісії з бізнесу, управління, соціальної роботи та сервісу (НМК 3) сектору фахової передвищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України:

Прядко Оксана Михайлівна, голова, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, заступник директора з навчально-методичної роботи Івано-Франківського фахового коледжу технологій та бізнесу;

Діденко Катерина Дмитрівна, заступник голови, кандидат географічних наук, викладач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Київського фахового коледжу туризму та готельного господарства;

Церклевич Вікторія Сергіївна, секретар, кандидат педагогічних наук, спеціаліст вищої категорії, викладач Хмельницького кооперативного фахового коледжу Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту;

Колодич Юлія Миколаївна, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, викладач Державного вищого навчального закладу «Рівненський коледж економіки та бізнесу»;

Ладичук Марія Петрівна, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, викладач Самбірського фахового коледжу економіки та інформаційних технологій;

Лифарь Олена Анатоліївна, спеціаліст вищої категорії, викладач Відокремленого структурного підрозділу «Бердянський фаховий коледж Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного»;

Свистак Людмила Валеріївна, спеціаліст першої категорії, викладач Тульчинського фахового коледжу культури.

Куратори Науково-методичної комісії з бізнесу, управління, соціальної роботи та сервісу (НМК 3) сектору фахової передвищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України:

Войнаш Лідія Герасимівна, член сектору фахової передвищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, кандидат економічних наук, директорка Департаменту кадрової політики, освіти і науки Укркоопспілки, директорка Навчально-методичного центру «Укоопосвіта»;

Макарук Ігор Валентинович, заступник координатора сектору фахової передвищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, заступник директора з навчальної роботи Відокремленого структурного підрозділу «Фаховий коледж технологій, бізнесу та права Волинського національного університету імені Лесі Українки».

Стандарт фахової передвищої освіти розглянуто та схвалено на засіданні підкомісії зі спеціальності 242 Туризм Науково-методичної комісії з бізнесу, управління, соціальної роботи та сервісу (НМК 3) сектору фахової передвищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України протокол від 15.02.2021 № 2.

Методичну експертизу проводили:

Хоменко Микола Павлович, заступник директора Державної установи «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти», кандидат педагогічних наук, голова експертної групи з організації проведення методичної експертизи проектів стандартів фахової передвищої освіти;

Малинка Леся Вікторівна, кандидат сільськогосподарських наук, завідувач кабінету природничо-екологічної та математичної освіти Державної установи «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти»;

Шшикіна Катерина Іванівна, кандидат сільськогосподарських наук, методист науково-методичного кабінету природничо-екологічної та математичної освіти Державної установи «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти».

Фахову експертизу проводили:

Барна Марта Юріївна, доктор економічних наук, професор, перший проректор, професор кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Львівського торговельно-економічного університету;

Каспрук Алла Анатоліївна, спеціаліст вищої категорії, викладач Чернівецького кооперативного економіко-правового фахового коледжу;

Ліптуга Іван Леонідович, президент громадської організації «Національна туристична організація»;

Лопушанський Андрій Ярославович, кандидат економічних наук, президент національної міжнародної федерації спортивного туризму України;

Ткаченко Тетяна Іванівна, доктор економічних наук, професор кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу, завідувач кафедри туризму та рекреації Київського національного торговельно-економічного університету.

Стандарт розглянуто на засіданні сектору фахової передвищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (протокол від 08.04.2021 № 7).

Стандарт розглянуто та схвалено на засіданні Науково-методичної комісії з бізнесу, управління, соціальної роботи та сервісу (НМК 3) сектору фахової передвищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (протокол від 15.06.2021 № 3).

Стандарт розглянуто після надходження всіх зауважень і пропозицій та схвалено на засіданні підкомісії зі спеціальності 242 Туризм Науково-методичної комісії з бізнесу, управління, соціальної роботи та сервісу (НМК 3) сектору фахової передвищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (протокол від 15.06.2021 № 3).

2. Загальна характеристика

Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	24 Сфера обслуговування
Спеціальність	242 Туризм
Форми здобуття освіти	1) інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева); 2) індивідуальна (екстернатна, на робочому місці (на виробництві); 3) дуальна
Освітня кваліфікація	Фаховий молодший бакалавр з туризму
Професійна кваліфікація	
Кваліфікація в дипломі	Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр Спеціальність – 242 Туризм Спеціалізація – (зазначити назву спеціалізації за наявності) Освітньо-професійна програма – (зазначити назву)
Опис предметної області	<p>Об’єкт вивчення та/або діяльності: туризм як суспільний феномен, сфера професійної діяльності, яка охоплює географічні, соціокультурні, екологічні, економічні, організаційно-правові аспекти, процеси і явища, пов’язані з комфортним та безпечним подорожуванням.</p> <p>Цілі навчання: формування загальних та спеціальних компетентностей для здійснення професійної діяльності у сфері рекреації і туризму.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: технологія та організація туристичної діяльності, організація готельного обслуговування, організація ресторанного обслуговування, географія та історія туризму, туристичне краєзнавство і країнознавство, інформаційні системи і технології в туризмі, організація екскурсійної діяльності і транспортного обслуговування, рекреологія і сільський туризм, економіка туризму, туроперейтинг, менеджмент та маркетинг туризму, правове регулювання та безпека туристичної діяльності.</p> <p>Методи, методики та технології: загально- та спеціально-наукові методи: географічні, економічні, соціологічні, психологічні, інформаційні, методи туристичного обслуговування (технологічно-виробничі, інтерактивні, сервісні).</p>

	Інструменти та обладнання: технічне обладнання та оснащення для обробки інформації, спеціалізовані прикладні ліцензовані програми, карти, атласи, спортивне та туристичне спорядження
Академічні права випускників	Здобуття освіти за: початковим рівнем (короткий цикл) вищої освіти; першим (бакалаврський) рівнем вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих, у тому числі післядипломної освіти
Працевлаштування випускників	

3. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття ступеня фахової передвищої освіти

Фахова передвища освіта може здобуватися на основі базової середньої освіти, повної загальної середньої освіти (профільної середньої освіти), професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої освіти або вищої освіти.

Обсяг освітньо-професійної програми фахового молодшого бакалавра на основі повної загальної середньої освіти (профільної середньої освіти) становить 120 кредитів ЄКТС.

На основі базової середньої освіти здобувачі фахової передвищої освіти зобов'язані одночасно виконати освітню програму профільної середньої освіти, тривалість здобуття якої становить два роки. Освітня програма профільної середньої освіти професійного спрямування, що відповідає галузі знань та/або спеціальності, інтегрується з освітньо-професійною програмою фахового молодшого бакалавра.

Мінімум 50 % обсягу освітньо-професійної програми має бути спрямовано на досягнення результатів навчання за спеціальністю, визначених Стандартом фахової передвищої освіти.

Обсяг освітньо-професійної програми фахового молодшого бакалавра на основі професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої освіти або вищої освіти визначається закладом фахової передвищої освіти з урахуванням визнання раніше здобутих результатів навчання. Обсяг такої програми становить не менше 50 % загального обсягу освітньо-професійної програми на основі профільної середньої освіти.

4. Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів системи наук, які формують туризмознавство, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.
-----------------------------------	---

<p>Загальні компетентності</p>	<p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 6. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p>
<p>Спеціальні компетентності</p>	<p>СК 1. Здатність застосовувати на практиці знання з правового регулювання сфери туризму в Україні.</p> <p>СК 2. Здатність застосовувати знання теорії і практики туристичного бізнесу у професійній діяльності фахівця туристичного супроводу.</p> <p>СК 3. Здатність ідентифікувати туристичний ресурсний потенціал країн, регіонів щодо стану і перспектив розвитку туризму.</p> <p>СК 4. Здатність проводити моніторинг ринку туристичних послуг.</p> <p>СК 5. Здатність створювати туристичний продукт, надавати туристичну послугу (перевезення, тимчасове розміщення, харчування; екскурсійне, курортне, спортивне, розважальне та інше обслуговування).</p> <p>СК 6. Здатність забезпечувати доступність туризму та екскурсійних відвідувань для туристів різних категорій.</p> <p>СК 7. Здатність виконувати вимоги законодавства щодо забезпечення безпеки туристів, збереження їх майна, охорони туристичних ресурсів України і довкілля.</p> <p>СК 8. Здатність документально забезпечувати технологічні процеси туристичної діяльності та проводити їх економічні розрахунки.</p> <p>СК 9. Здатність використовувати у професійній діяльності</p>

	<p>інформаційні технології.</p> <p>СК 10. Здатність застосовувати організаційні й технологічні процеси суб'єкта туристичної сфери.</p> <p>СК 11. Здатність реалізовувати ефективні комунікації та навички взаємодії у професійній діяльності.</p> <p>СК 12. Здатність застосовувати принципи психології у професійній діяльності.</p> <p>СК 13. Здатність працювати в команді й налагоджувати міжособистісну взаємодію під час розв'язання професійних задач</p>
--	--

5. Нормативний зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

- РН 1. Застосовувати нормативно- правові акти у професійній діяльності.
- РН 2. Застосовувати правові норми, норми з охорони праці, безпеки життєдіяльності, охорони довкілля у професійній діяльності.
- РН 3. Володіти державною та іноземною мовами у професійній діяльності.
- РН 4. Розв'язувати типові спеціалізовані задачі у професійній діяльності.
- РН 5. Пояснювати суспільні пріоритети щодо охорони туристичних ресурсів України та збереження довкілля під час виконання професійних обов'язків.
- РН 6. Аналізувати ресурсний потенціал країн, регіонів щодо стану і перспектив розвитку туризму.
- РН 7. Інформувати споживачів про умови надання туристичних послуг.
- РН 8. Застосовувати навички клієнтоорієнтованого сервісу у професійній діяльності.
- РН 9. Брати участь у підготовці проектів договорів туристичного, екскурсійного, готельного обслуговування.
- РН 10. Забезпечувати процес комплексного обслуговування клієнтів під час надання туристичної послуги та реалізації туристичного продукту.
- РН 11. Застосовувати знання з основ психології, що сприяють розвитку загальної культури, для розв'язання професійних задач.
- РН 12. Застосовувати навички командної роботи, лідерства для налагодження комунікації у професійній діяльності.
- РН 13. Здійснювати пошук, оброблення й аналізування інформації з різних джерел у професійній діяльності.
- РН 14. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг у професійній діяльності.
- РН 15. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології для розв'язання професійних задач

6. Форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти

Форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти	Атестація зі спеціальності здійснюється у формі кваліфікаційного іспиту.
Вимоги до кваліфікаційного іспиту	Кваліфікаційний іспит має передбачати оцінювання результатів навчання, визначених цим стандартом та відповідною освітньо-професійною програмою.

7. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти

У закладі фахової передвищої освіти повинна функціонувати система забезпечення якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти (внутрішня система забезпечення якості освіти), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

1) визначення та оприлюднення політики, принципів та процедур забезпечення якості фахової передвищої освіти, що інтегровані до загальної системи управління закладом фахової передвищої освіти, узгоджені з його стратегією і передбачають залучення внутрішніх та зовнішніх заінтересованих сторін;

2) визначення і послідовне дотримання процедур розроблення освітньо-професійних програм, які забезпечують відповідність їх змісту стандартам фахової передвищої освіти (професійним стандартам – за наявності), декларованим цілям, урахування позицій заінтересованих сторін, чітке визначення кваліфікацій, що присуджуються та/або присвоюються, які мають бути узгоджені з Національною рамкою кваліфікацій;

3) здійснення за участю здобувачів освіти моніторингу та періодичного перегляду освітньо-професійних програм з метою гарантування досягнення встановлених для них цілей та їх відповідності потребам здобувачів фахової передвищої освіти і суспільства, включаючи опитування здобувачів фахової передвищої освіти;

4) забезпечення дотримання вимог правової визначеності, оприлюднення та послідовного дотримання нормативних документів закладу фахової передвищої освіти, що регулюють усі стадії підготовки здобувачів фахової передвищої освіти (прийом на навчання, організація освітнього процесу, визнання результатів навчання, переведення, відрахування, атестація тощо);

5) забезпечення релевантності, надійності, прозорості та об'єктивності оцінювання, що здійснюється у рамках освітнього процесу;

6) визначення та послідовне дотримання вимог щодо компетентності педагогічних (науково-педагогічних) працівників, застосування чесних і прозорих правил прийняття на роботу та безперервного професійного розвитку персоналу;

7) забезпечення необхідного фінансування освітньої та викладацької діяльності, а також адекватних та доступних освітніх ресурсів і підтримки здобувачів фахової передвищої освіти за кожною освітньо-професійною програмою;

8) забезпечення збирання, аналізу і використання відповідної інформації для ефективного управління освітньо-професійними програмами та іншою діяльністю закладу;

9) забезпечення публічної, зрозумілої, точної, об'єктивної, своєчасної та легкодоступної інформації про діяльність закладу та всі освітньо-професійні програми, умови і процедури присвоєння ступеня фахової передвищої освіти та кваліфікацій;

10) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладу фахової передвищої освіти та здобувачами фахової передвищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату та інших порушень академічної доброчесності, притягнення порушників до академічної відповідальності;

11) періодичне проходження процедури зовнішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти;

12) залучення здобувачів фахової передвищої освіти та роботодавців як повноправних партнерів до процедур і заходів забезпечення якості освіти;

13) забезпечення дотримання студентоорієнтованого навчання в освітньому процесі;

14) здійснення інших процедур і заходів, визначених законодавством, установчими документами закладів фахової передвищої освіти або відповідно до них.

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти закладу фахової передвищої освіти (внутрішня система забезпечення якості освіти) за поданням такого закладу може оцінюватися центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості фахової передвищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості фахової передвищої освіти, що затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки за поданням центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти.

8. Вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності)

Повна назва Професійного стандарту, його реквізити та (або) посилання на документ	
Особливості Стандарту фахової передвищої освіти, пов'язані з наявністю певного Професійного стандарту	

9. Перелік нормативних документів

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Закон України «Про фахову передвищу освіту» від 06.06.2019.
№ 2745-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>
3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 № 1341.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>
4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29.04.2015 № 266.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/266-2015-%D0%BF#Text>
5. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку громадянської освіти в Україні» від 03.10.2018 № 710-р.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/710-2018-%D1%80#Text>
6. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів фахової передвищої освіти» від 13.07.2020 № 918.
URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/5f0/d5d/48d/5f0d5d48d9657591717806.pdf>
7. Наказ Міністерства освіти і науки України від 04.10.2018 №1168 «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 242 «Туризм» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти»
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/242-turizm-bakalavr.pdf>
8. Наказ МОН від 01.06.2018 № 570 «Про затвердження типової освітньої програми профільної середньої освіти закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти» URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-profilnoyi-serednoyi-osviti-zakladiv-osviti-sho-zdijsnyuyut-pidgotovku-molodshih-specialistiv-na-osnovi-bazovoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti>

Генеральний директор
директорату фахової передвищої, вищої освіти

Олег ШАРОВ

Пояснювальна записка

Заклад фахової передвищої освіти самостійно визначає перелік освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення визначених результатів навчання.

Наведений у цьому Стандарті перелік компетентностей і програмних результатів навчання не є вичерпним. Заклади фахової передвищої освіти під час формування освітньо-професійних програм можуть визначати додаткові компетентності і програмні результати навчання, форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти тощо.

Під час формування освітньо-професійних програм з інтегрованою освітньою програмою профільної середньої освіти та складання навчальних планів до затвердження в установленому порядку освітньої програми профільної середньої освіти, заклади фахової передвищої освіти зобов'язані керуватися цим Стандартом та наказом МОН від 01.06.2018 № 570 «Про затвердження типової освітньої програми профільної середньої освіти закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти».

У Таблиці 1 подано матрицю відповідності визначених Стандартом компетентностей Національній рамці кваліфікацій, у Таблиці 2 – відповідність визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей.

Фахівець підготовлений до роботи в галузі економіки за Національним класифікатором України: «Класифікатор видів економічної діяльності» 009:2010:

Секція N Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування
Розділ 79 – Діяльність туристичних агентств, туристичних операторів, надання інших послуг бронювання та пов'язана з цим діяльність.

Фахівець здатний виконувати зазначені професійні роботи за Національним класифікатором України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010, Довідником кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 85. «Спортивна діяльність»:

3414 Фахівець з туристичного обслуговування

3414 Організатор подорожей (екскурсій)

3414 Екскурсовод

3414 Фахівець із організації дозвілля

3414 Фахівець з розвитку сільського туризму

3414 Інструктор оздоровчо-спортивного туризму (за видами туризму)

3414 Фахівець із туристичної безпеки

3340 Інструктор-методист з туризму

3439 Інспектор з туризму.

Перелік посад, які може обіймати випускник, не є вичерпним.

Корисні посилання:

1. Наказ Держспоживстандарту України від 11.10.2010 № 457 «Національний класифікатор України: «Класифікатор видів економічної діяльності» ДК 009:2010». URL: http://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html
2. Наказ Держспоживстандарту від 28.10.2010 № 327 «Національний класифікатор України. Класифікатор професій ДК 003:2010» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>
3. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) // URL:http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-andguidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf .
4. Проект ЄС TUNING (прикладні результати навчання, компетентностей) – <http://www.unideusto.org/tuningeu/>
5. ESG 2015 (Стандарти та рекомендації із забезпечення якості в ЄПВО) – https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf
6. EQF 2017 (Європейська рамка кваліфікацій) – <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ceed970-518f-11e7-a5ca-01aa75ed71a1/language-en>;
<https://ec.europa.eu/ploteus/content/descriptors-page>
7. QF EHEA 2018 (Рамка кваліфікацій ЄПВО) – http://www.ehea.info/Upload/document/ministerial_declarations/EHEAParis2018_Communique_AppendixIII_952778.pdf

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Компетентності	<p>Зн 1. Всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання у сфері навчання та/або професійної діяльності, усвідомлення меж цих знань.</p>	<p>Ум 1. Широкий спектр когнітивних та практичних умінь/навичок, необхідних для розв'язання складних задач у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.</p> <p>Ум 2. Знаходження творчих рішень або відповідей на чітко визначені конкретні та абстрактні проблеми на основі ідентифікації та застосування даних.</p> <p>Ум 3. Планування, аналіз, контроль та оцінювання власної роботи та роботи інших осіб у спеціалізованому контексті.</p>	<p>К 1. Взаємодія з колегами, керівниками та клієнтами у питаннях, що стосуються розуміння, навичок та діяльності у професійній сфері та/або у сфері навчання.</p> <p>К 2. Донесення до широкого кола осіб (колеги, керівники, клієнти) власного розуміння, знань, суджень, досвіду, зокрема у сфері професійної діяльності.</p>	<p>ВА 1. Організація та нагляд (управління) в контекстах професійної діяльності або навчання в умовах непередбачуваних змін.</p> <p>ВА 2. Покращення результатів власної діяльності і роботи інших.</p> <p>ВА 3. Здатність продовжувати навчання з деяким ступенем автономії.</p>
1	2	3	4	5

1	2	3	4	5
Загальні компетентності				
ЗК 1	Зн 1		К 1, К 2	
ЗК 2	Зн 1		К 1	
ЗК 3	Зн 1	Ум 1, Ум 2, Ум 3	К 1, К 2	БА 1, БА 2
ЗК 4	Зн 1	Ум 1	К 1, К 2	БА 1, БА 3
ЗК 5	Зн 1	Ум 1	К 1, К 2	БА 3
ЗК 6	Зн 1	Ум 1, Ум 2, Ум 3	К 1, К 2	БА 1, БА 2
ЗК 7	Зн 1	Ум 1, Ум 2, Ум 3	К 1, К 2	БА 2, БА 3
ЗК 8	Зн 1	Ум 1, Ум 2, Ум 3	К 1, К 2	БА 2
Спеціальні компетентності				
СК 1	Зн 1	Ум 1	К 1, К 2	БА 3
СК 2	Зн 1	Ум 1, Ум 2	К 2	БА 1, БА 2
СК 3	Зн 1	Ум 3	К 2	БА 1, БА 3
СК 4	Зн 1	Ум 1, Ум 2, Ум 3	К 1	БА 2
СК 5	Зн 1	Ум 1, Ум 3	К 2	БА 1
СК 6	Зн 1	Ум 2, Ум 2	К 1, К 2	БА 1, БА 2
СК 7	Зн 1	Ум 1, Ум 3	К 1, К 2	БА 1, БА 2
СК 8	Зн 1	Ум 1, Ум 2, Ум 3	К 1, К 2	БА 1
СК 9	Зн 1	Ум 1, Ум 3	К 1, К 2	БА 2
СК 10	Зн 1	Ум 2, Ум 3	К 1, К 2	БА 2
СК 11	Зн 1	Ум 1, Ум 3	К 2	БА 1, БА 2
СК 12	Зн 1	Ум 1, Ум 2	К 1	БА 1
СК 13	Зн 1	Ум 2	К 1, К 2	БА 2

Результати навчання	Компетентності																					
	Загальні компетентності								Спеціальні компетентності													
	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	СК1	СК2	СК3	СК4	СК5	СК6	СК7	СК8	СК9	СК10	СК11	СК12	СК13	
PH 12			+	+	+															+	+	
PH 13		+			+		+			+						+	+	+				
PH 14						+		+		+										+	+	
PH 15						+	+			+		+					+			+	+	